

Sygn. akt III Ca 436/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w (...) III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Pawlik

Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2019 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 11 grudnia 2018 r., sygn. akt I C 1730/17

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III Ca 436/19

UZASADNIENIE

(...) **S.A w P.** żądała zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratura Okręgowego w (...) kwoty 29 861,20, zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdziła, że pozwany nie wywiązał się z umowy zawartej przez strony w dniu 14 10 2014r. o świadczenie usług sprzątnięcia i bezzasadnie naliczając jej kary umowne, nie wypłacił jej pełnego należnego wynagrodzenia za świadczone usługi.

Pozwany Skarb Państwa – Prokuratur Okręgowy w (...) żądała oddalenia powództwa oraz o zasądzenia na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu.

Zarzuciła, iż kara umowna została nałożona zgodnie z postanowieniami § 7 zawartej przez strony umowy, z których literalnie wynikała wysokość kary umownej.

Sąd Rejonowy w (...) w wyroku z dnia 11 12 2018r. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 15.944,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 06 2017r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach wyroku przywołał regulację art. 65 k.c., 483 § 1 k.c., art. 484 § 1 i 2 k.c., art. 498 k.c., art. 750 k.c. i art. 734 § 1 k.c.

Następnie dokonał oceny poczynionych ustaleń i w jej wyniku przyjął, że zaistniały podstawy do nałożenia przez pozwanego kary umownej. Oceniał, że w naliczonej wysokości jest ona nadmiernie wygórowana i dokonał jej miarkowania o 40%, stosowanie do stopnia naruszenia zobowiązań umownych przez pozwanego oraz poniesionej przez powódkę szkody. Wskazał, że w następstwie tego pozwany był uprawniony do obciążenia powódki karą umowną w wysokości 60%, tj. w wysokości 23.916,72zł, którą następnie odliczył od dochodzonej należności i w zakresie różnicy tych kwot uznał powództwo za uzasadnione. O należnych powódce od pozwanego odsetkach

za opóźnienie w spełnieniu zasądzonego świadczenia orzekł stosując regulacje art. 481 § 1 k.c. a o kosztach procesu na podstawie regulacji art. 98 § 1 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła **powzany Skarb Państwa – Prokurator Okręgowy w (...)**, który wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa i orzeczenie

o obowiązku zwrotu pozwanemu kosztów procesu przed Sądem pierwszej instancji

oraz w postępowaniu apelacyjnym.

Zarzucał, że przy ferowaniu zaskarżonego wyroku naruszono przepisy:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, co doprowadziło do wadliwego uznania, iż powód w znacznej części wykonał zobowiązanie z klauzuli społecznej oraz, że zachodzi rażąco wygórowana kara umowna, podczas gdy swobodna ocena dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego,
- art. 484 § 2 k.c. poprzez zastosowanie tego przepisu i dokonanie miarkowania kary umownej, a w konsekwencji zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 15.944,48 zł.

Ponadto zarzucił, że przy ferowaniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy popełnił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na wadliwym ustaleniu, że powód w znacznej części wykonał zobowiązanie oraz, że „zachodzi rażąco wygórowana kara umowna co do kwoty 15.944,48 zł”, co miało zasadniczy wpływ na treść wyroku, gdyż przy prawidłowym dokonaniu ustaleń faktycznych „rysuje się wniosek przeciwny”.

W uzasadnieniu przede wszystkim podniósł, że Sąd Rejonowy jest w wewnętrznej sprzeczności, albowiem z jednej strony wskazuje na brak należytej staranności powoda polegającej na zawinionym zaniechaniu obowiązków wynikających z umowy, a z drugiej strony wskazuje, iż kara umowna była rażąco wygórowana.

Powódka (...) S.A. w P. wniosła o oddalenie apelacji

oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, a tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował dochodzone roszczenia a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia w części dotyczą okoliczności bezspornych pomiędzy stronami a w pozo-stałym zakresie mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych źródłach dowodowych, których ocena jakkolwiek lakoniczna mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów i Sąd odwoławczy ja podziela.

Skarżący w ramach podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę prawną dotyczącą miarkowania kary umownej.

Z tej przyczyny w ramach tego zarzutu tylko werbalnie odnosi się do omawianego zagadnienia, przez co zarzut ten nie ma wpływu na powyższą ocenę.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest także prawidłowa.

Ma odniesienie w przywołanych i prawidłowo zastosowanych wskazanych

w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia regulacjach prawnych i Sąd odwoławczy w całości ja podziela i przyjmuje za własną (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

W szczególności – wbrew zarzutowi apelacji – dokonując tej oceny nie naruszył regulacji art. 484 § 2 k.c. uprawniającej go do zmniejszenia zastrzeżonej przez strony kary umownej.

Regulacja ta należy do tzw. prawa sędziowskiego i podobnie jak w innych tego rodzaju przypadkach, zakres dokonanego miarkowania ma charakter dyskrejonalny (np. w przypadku wysokości ustalonego przez są zadośćuczynienia), wobec czego przyjąć należy, że dokonane przez sąd pierwszej instancji miarkowanie może zostać skorygowane przez sąd odwoławczy tylko wówczas, gdy jest ono oczywiście nieadekwatne w okolicznościach sprawy, tj. oczywiście zaniżony albo nadmiernie wygórowane (odpowiednio wyrok SN z dn. 30 10 2003r. IV CK 151/02, wyrok z 7 11 2003r. V CK 110/03).

Przywołana powyżej regulacja uzależnia możliwość miarkowania przez sąd kary umownej w dwóch sytuacjach: kiedy zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane oraz gdy zastrzeżona kara umowna jest rażąco wygórowana.

W niniejszej sprawie druga z tych sytuacji nie zachodzi i decydujące znaczenie dla ustalenia zakresu miarkowania zastrzeżonych przez strony w umowie kar umownych ma zakres wykonania przez powódkę ciężącego na niej obowiązku zatrudnienia przy wykonywaniu zleconych jej prac „co najmniej 5 osób bezrobotnych na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy zgodnie z stawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U z 2008r Nr 69, poz. 415, t.j.

z późn. zm. lub na podstawie właściwego dokumentu kierującego bezrobotnego

do pracodawcy wystawionego przez organ zajmujący się realizacją zadań z zakresu rynku pracy określony w analogicznych przepisach państwa członkowskiego” (§ 7 umowy).

Ocena tego zagadnienia nie może jednak być przeprowadzona – czego

w istocie domaga się apelacja - w oderwaniu od zakresu zrealizowania przez powódkę celu tych postanowień, którym była zawodowa aktywizacja osób bezrobotnych,

lecz powinna uwzględniać całokształt okoliczności decydujących o faktycznym jego zrealizowaniu.

Skarżący słusznie podnosi, że klauzula społeczna została formalnie wykonana tylko w 26% (nie wykonano ich w 74%).

Z podanych powyżej względów samo w sobie nie stanowi to jednak o zakresie zrealizowania przez powódkę celu omawianych postanowień.

Z poczynionych ustaleń faktycznych wynika bowiem, że przy wykonywaniu umówionych przez strony prac zamiast wskazanych powyżej osób były zatrudniane

na umowach zlecenia osoby wcześniej bezrobotne, zatrudnione w innych spółkach prawa cywilnego posiadających status zakładów chronionych.

Ich zatrudnienie w istotnym zatem zakresie realizowało wskazany powyżej

cel (aktywizację zawodową osób bezrobotnych, tyle że nie na podstawie zawartych

z powódką umów o pracę lecz na podstawie umów zlecenia), przez co faktyczny zakres jego zrealizowania przez powódkę był znacznie wyższy od wyliczonego przez skarżącego.

Biorąc te okoliczności pod uwagę, uwzględniony przez Sąd Rejonowy na 40% globalny zakres miarkowania naliczonych przez pozwanego kar umownych nie jest zatem oczywiście nieadekwatny, wobec czego w świetle przywołanej na wstępie regulacji prawnej brak było podstaw do jego skorygowania.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku i apelacja jest bezzasadna w rozumieniu art. 385 k.p.c., a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło do jej oddalenia.

R. zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy regulacji

art. 98 § 1 i 3 k.p.c., biorąc pod uwagę, że pozwany w całości uległ w tym postępowaniu, wobec czego powinien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego.

SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Pawlik